

13. 7. 2016

ID: 102090

Dokazování

Pokud by soud musel překládat do češtiny i takové listiny, o jejichž obsahu není pochyb, a které lze provést v souladu s ustanovením § 129 odst. 1 o. s. ř. i bez přeložení do češtiny, byl by tento postup v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení a zcela nadbytečně prodlužující řízení. Takový postup soudu však nesmí odporovat právu účastníka jednat v mateřštině podle § 18 odst. 1 věty druhé o. s. ř., jež je právem, nikoli však povinností účastníka. Pokud by účastník namítl, že s obsahem listiny, jak byl soudem sdělen, popřípadě přečten, nesouhlasí, a trvá na překladu do českého jazyka, bylo by na soudu, aby zajistil překlad do českého jazyka i tehdy, nemá-li o jejím obsahu pochybnosti. V opačném případě by účastníkovi právo jednat v mateřštině odepřel.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 1656/2015, ze dne 16.3.2016)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně I. G. H., zastoupené JUDr. J.K., advokátem se sídlem v P., proti žalované C. F. GOMMA S. p. A., se sídlem v P., zastoupené M.P., advokátem se sídlem v P., Jáchymova 26/2, PSČ 110 00, o zaplacení částky 79 237,03 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Jablonci nad Nisou pod sp. zn. 11 C 298/2012, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 8. října 2014, č. j. 35 Co 61/2014-233, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 8. října 2014, č. j. 35 Co 61/2014-233, se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Jablonci nad Nisou rozsudkem ze dne 27. září 2013, č. j. 11 C 298/2012-150, zamítl žalobu na zaplacení částky 79 237,03 Kč s příslušenstvím (výrok pod bodem I) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok pod bodem II).

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 8. října 2014, č. j. 35 Co 61/2014-233, rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil (výrok pod bodem I) a uložil žalobkyni povinnost nahradit žalované náklady odvolacího řízení ve výši 12 088 Kč (výrok pod bodem II).

Odvolací soud uzavřel, že žalobkyně prokázala vznik žalované pohledávky, žalovaná proto měla prokázat, že žalobkyni kupní cenu z žalované faktury zaplatila, tj. splnila závazek podle § 447 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník (dále jen „obch. zák.“). Odvolací soud vyšel z e-mailové korespondence účastníků řízení, z tabulky přehledu započtených pohledávek z faktur vystavených v období 11. září 2007 - 14. dubna 2008 (dále jako „zápočtová tabulka“) a z potvrzení italské banky San Paulo ze dne 29. července 2008 o platbě žalované původnímu žalobci dne 28. července 2008 ve výši 20 455,36 EUR. Krajský soud tento důkaz provedl i bez překladu do českého jazyka, jelikož základnímu bankovnímu pojmosloví lze porozumět i bez překladu z italského jazyka. Z potvrzení banky soud zjistil, že žalovaná provedla platbu v celkové výši 20 455,36 EUR celkem na čtyři faktury, a to ze dne 28. února 2008, ze dne 7. března 2008, ze dne 17. března 2008 a ze dne 25. března 2008, tedy včetně žalované faktury. V součtu kupní cena vyúčtovaná těmito fakturami činí 26 878 EUR. Zaplaceno bylo však jen 20 455,36 EUR, aniž by žalovaná rozepsala, na kterou z faktur platí.

Odvolací soud postupoval podle pravidla obsaženého v § 330 odst. 1 obch. zák. Jelikož byla žalovaná faktura ze všech hrazených faktur splatná nejpozději, připadala by placená částka nejprve na dříve splatné faktury a ve vztahu k žalované faktuře by pokrývala pouze část ve výši 6 422,64 EUR z celkových 6 977 EUR. V zápočtové tabulce daly strany po součtu všech položek najevo, že dluh za období od 11. září 2007 do 14. dubna 2008 je vyrovnán a že navzájem nemají strany vůči sobě žádný dluh. Mezi vyrovnanými fakturami figuruje i faktura. Žalobkyně k takto vyrovnanému součtu připsala dovětek, že žalovaná zapoměla uvést fakturu Ing. B. a malý rozdíl 233,10 EUR. Proto chybí částka 2 951 EUR, o jejíž úhradu byla tímto žalovaná požádána.

Odvolací soud dospěl k závěru, že pokud jde o částku 2 718 EUR, jedná se o dluh z faktury, tedy z jiné faktury než té, která je předmětem tohoto řízení. Proto žalobkyni v tomto ohledu nelze vyhovět.

Co se týče zbývající žalované částky, tj. 233,10 EUR, dospěl odvolací soud k závěru, že se jedná o nárok již promlčený. Ze sdělení právního předchůdce žalobkyně v zápočtové tabulce vyplývá, že jde o dluh z faktur vystavených pro dřívější období před 11. zářím 2007. S ohledem na den zahájení řízení v této věci a na vznesenou námitku promlčení je tato částka již nepochybně nárokem promlčeným.

Z výše uvedených důvodů odvolací soud napadené rozhodnutí soudu prvního stupně jako věcně správné potvrdil.

Rozhodnutí odvolacího soudu v celém rozsahu napadla žalobkyně dovoláním. Dovolatelka namítá, že odvolací soud se v rozhodnutí odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, například od rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. ledna 2013, sp. zn. 31 Cdo 3065/2009, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. května 2008, sp. zn. 29 Odo 1283/2006 a rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 7. července 2004, sp. zn. 21 Cdo 326/2004. Napadené rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na vyřešení následující právní otázky: Musí být projev vůle dlužníka, jímž při plnění určí, na který z více závazků je plněn, doručen věřiteli, a pokud ano, musí být doručen nejpozději s plněním dluhu? Lze tento projev vůle učinit po uskutečnění platby, ať již jednostranným úkonem či dohodou s věřitelem?

Odvolací soud podle názoru dovolatelky nesprávně právně posoudil, že postačí, pokud určení závazku, na který je plněno, dlužník učiní interně (zde poznámkou, která byla uvedena na výpisu z účtu banky dlužníka), aniž by projev vůle o tomto určení, na který dluh je plněno, byl doručen věřiteli.

Dovolatelka vznáší i procesní námitky vůči provedení důkazu listinou v italském jazyce bez jejího překladu do češtiny. Dovolatelka proto vznáší otázku, zda může soud provést důkaz v cizím jazyce i přesto, že s tím jeden z účastníků soudního řízení nesouhlasí s poukazem na to, že tento cizí jazyk neovládá?

Závěrem dovolatelka navrhla, aby Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu i soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření k dovolání uvádí, že dovolání žalobkyně by mělo být odmítnuto, neboť tím, že dovolatelka odkazuje na rozhodnutí dovolacího soudu, jež nedopadají na daný případ, nevymezila přípustnost. K dovolatelkou předkládané otázce procesního práva žalovaná uvádí, že fakticky touto námitkou dovolatelka napadá hodnocení důkazů, jež však nelze v dovolacím řízení úspěšně napadnout žádným dovolacím důvodem. Následně poukazuje zejména na to, že „výpis z italské banky“ byl pouze jedním z důkazů, na němž soudy svůj závěr postavily, rozhodně nebyl důkazem jediným.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno řádně a včas,

osobou k tomu oprávněnou (účastníci řízení) a řádně zastoupenou advokátem podle § 241 odst. 1 o. s. ř., se zabýval přípustností dovolání.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je přípustné, neboť napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na řešení otázky procesního práva, která v judikatuře dovolacího soudu dosud nebyla řešena.

Námitkou, že žalovaná neurčila, na který z více závazků plní, dovolatelka ve skutečnosti polemizuje se skutkovými závěry soudů nižších stupňů, jež uzavřely, že žalovaná určila, na který dluh plní. Podle soudů nižších stupňů muselo být právnímu předchůdci žalobkyně zřejmé, na jaký dluh žalovaná plní, což dokazuje mimo jiné tabulka přehledu započtených pohledávek.

Správnost právního posouzení věci odvolacím soudem dovolatelka sice zpochybňuje, ale vychází z odlišného skutkového stavu. Zpochybnění právního posouzení věci, vycházející z jiného skutkového stavu, než z jakého vyšel při posouzení věci odvolací soud, není uplatněním způsobilého dovolacího důvodu ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř. (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. září 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 4/2014). Dovolací soud připomíná, že mu nepřísluší přezkoumávat rozhodnutí po stránce skutkové, ale může jej přezkoumat pouze po stránce právní.

Dovolatelkou citovaná judikatura, s níž má být napadené rozhodnutí v rozporu, nedopadá na daný případ, neboť neřeší případy, v nichž bylo určeno, na který z více dluhů je plněno, ale řeší situaci opačnou, kdy se soudy zabývaly posuzováním situací, v nichž nebylo určeno, na který z dluhů se plní.

Dovolání je však přípustné pro řešení otázky procesního práva, zda lze ve smyslu § 129 odst. 1 o. s. ř. provést důkaz listinou v italštině přečtením nebo sdělením jejího obsahu bez úředního překladu do češtiny. Tato otázka nebyla dosud v rozhodnutí dovolacího soudu řešena.

Odvolací soud v odůvodnění rozhodnutí uvádí, že z provedených důkazů jsou podstatnými listinami e-mailová korespondence mezi účastníky, tabulka přehledu započtených pohledávek, jakož i potvrzení italské banky San Paulo ze dne 29. července 2008 o platbě žalovaného Ing. B. dne 28. července 2008 ve výši 20 455,36 EUR. Na rozdíl od soudu prvního stupně, který z potvrzení banky nevycházel, protože listina byla předložena pouze v italské verzi bez českého překladu, odvolací soud má za to, že listina může být použita jako důkaz i bez překladu do češtiny, neboť základnímu pojmosloví v bankovním styku lze rozumět i bez překladu.

Podle § 129 odst. 1 o. s. ř. se důkaz listinou provede tak, že ji nebo její část při jednání předseda senátu přečte nebo sdělí její obsah, případně předloží účastníkům k nahlédnutí, je-li to postačující.

Z protokolu o jednání před odvolacím soudem ze dne 8. října 2014 (č. l. 226) vyplývá, že bylo přečteno potvrzení banky o platbě na č. l. 109. Z obsahu spisu dovolací soud zjistil, že na č. l. 109 je založeno potvrzení italské banky o bezhotovostním převodu, které je v italštině. Nejvyšší soud se ztotožňuje se závěrem odvolacího soudu, že vzhledem k údajům, které jsou na potvrzení o bezhotovostním převodu uvedeny, nebylo třeba tuto listinu překládat do českého jazyka, neboť uvedeným bankovním pojmem lze porozumět i bez znalosti italského jazyka. Odvolací soud důkaz touto listinou provedl v souladu s ustanovením § 129 odst. 1 o. s. ř. Pokud by soud musel překládat do češtiny i takové listiny, o jejichž obsahu není pochyb, a které lze provést v souladu s ustanovením § 129 odst. 1 o. s. ř. i bez přeložení do češtiny, byl by tento postup v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení a zcela nadbytečně prodlužující řízení.

Takový postup soudu však nesmí odporovat právu účastníka jednat v mateřštině podle § 18 odst. 1

věty druhé o. s. ř., jež je právem, nikoli však povinností účastníka. Pokud by žalobkyně namítla, že s obsahem listiny, jak byl soudem sdělen, popřípadě přečten, nesouhlasí, a trvá na překladu do českého jazyka, bylo by na soudu, aby zajistil překlad do českého jazyka i tehdy, nemá-li o jejím obsahu pochybnosti. V opačném případě by účastníkovi právo jednat v mateřštině odepřel.

Žalobkyně v odvolání založeném ve spise na č. l. 155 zdůraznila, že „potvrzení bylo soudu předloženo v italském originále bez překladu do českého jazyka a soud proto z tohoto důkazu neměl činit žádné závěry“. Z protokolu o jednání konaném před soudem prvního stupně dne 26. září 2013 (č. l. 144) je zřejmé, že soud prvního stupně při sdělení obsahu potvrzení o bezhotovostním převodu poučil žalovanou o nutnosti doplnit překlad tohoto potvrzení, má-li z něj soud činit nějaké závěry. Žalovaná však překlad nezajistila. V odůvodnění rozhodnutí soud prvního stupně výslovně uvedl, že z této listiny nemohl učinit jednoznačný skutkový závěr, neboť listina byla předložena v italské verzi bez překladu do češtiny. Z obsahu spisu nevyplývá, že by žalobkyně před soudem prvního stupně namítala nemožnost provedení důkazem listinou v italštině nebo měla námitky ke sdělenému obsahu listiny. Jak již bylo výše uvedeno, svůj nesouhlas s provedením důkazu listinou v italštině bez překladu do českého jazyka vyjádřila v odvolání. I přes její námitky však odvolací soud při jednání konaném dne 8. října 2014 provedl důkaz potvrzením banky o platbě v italštině přečtením.

Postup odvolacího soudu, který provedl důkaz přečtením listiny předložené v italském jazyce za situace, kdy účastnice řízení (žalobkyně), jež tento důkaz nepředložila, vyjádřila nesouhlas s tímto postupem, je nesprávný. Provedením tohoto důkazu upřel soud žalobkyni právo jednat v mateřštině (§ 18 odst. 1 věta druhá o. s. ř.).

Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadený rozsudek odvolacího soudu zrušil podle § 243e odst. 1 o. s. ř. a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta první o. s. ř.).

Dovolatelka sice navrhuje i zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně, ale dovolací soud k tomuto postupu neshledal důvod (srov. § 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.). Soud prvního stupně sice provedl důkaz listinou v italštině, ale výslovně žalovanou poučil o nutnosti doplnit překlad listiny do českého jazyka, má-li k ní být přihlédnuto. Žalovaná listinu nepřeložila, proto k ní soud prvního stupně nepřihlížel. Navíc ke dni rozhodnutí nebyl soudu prvního stupně znám nesouhlas žalobkyně s provedením důkazu touto listinou, neboť ten žalobkyně vyjádřila až v odvolání.

Právní názor dovolacího soudu je pro odvolací soud závazný (§ 243g odst. 1 část první věty za středníkem o. s. ř.).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)

- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výděлку \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)